

La recessió de 2008 es va associar amb un major descens de la mortalitat a Europa

Un estudi analitza l'impacte de la crisi econòmica sobre el nombre de morts registrades en 15 països

BARCELONA, 8 de febrer de 2019-. Al llarg de les darreres dècades Europa ve experimentant una tendència al **descens en el nombre anual de morts** que, lluny de veure's truncada amb motiu de la recessió econòmica declarada el 2008, fins i tot es va accentuar durant aquest període. Així ho mostren les dades d'un estudi liderat per l'Institut de Salut Global de Barcelona (ISGlobal), centre impulsat per "la Caixa", i publicat a *Nature Communications*.

L'objectiu d'aquest estudi era esbrinar si la mortalitat a Europa s'ajusta a un patró procíclic o contracíclic, és a dir, si la seva tendència a la baixa s'accelera durant els períodes de recessió econòmica o, ben al contrari, s'alenteix. Amb aquest fi, els investigadors van analitzar les **dades de mortalitat diària** i les variacions registrades en el **producte interior brut (PIB)** per capita en 140 regions de **15 països europeus** relatives al **període 2000-2010**.

L'anàlisi estadística del conjunt de dades no solament va mostrar una acceleració del descens en la mortalitat durant el període de recessió, sinó que també va revelar que **aquells països i regions amb una recessió més profunda eren aquells on més s'accentuava la tendència** a la reducció en la mortalitat.

Per explicar la correlació trobada entre recessió econòmica i un major descens en la mortalitat, els autors al·ludeixen a factors diversos: "Els períodes de recessió macroeconòmica s'associen a **descensos en els nivells de contaminació, així com en el nombre d'accidents laborals i de trànsit**, que són els factors que probablement tinguin major impacte en l'increment de la caiguda de la mortalitat. També sol haver un **menor consum d'alcohol i tabac** i un **descens del sedentarisme i de l'obesitat**. Tot i que els mecanismes subjacents encara no estan ben establerts, hi ha estudis que apunten a la influència de factors com l'estrès laboral o al fet que els hàbits laborals exigeixen un temps del qual és més difícil disposar quan s'exerceix una ocupació a temps complet", assenyala Joan Ballester, investigador d'ISGlobal i primer autor de l'estudi.

L'estudi va trobar una gran diversitat de casos en el context europeu. Per exemple, a **Espanya**, on la mortalitat abans de la recessió es reduïa a un ritme del 2% anual, l'impacte de la recessió va ser profund, de manera que va passar a reduir-se a **un 3% anual**. Per altra banda, a Alemanya, on la recessió va ser curta i menys intensa, la reducció de la mortalitat va passar de descendir a un ritme del 2,4% anual a només un 0,7%. "Convé precisar que les recessions en si no són un factor desitjable per impulsar l'augment en l'esperança de vida. En aquest sentit, es

tractaria d'aconseguir que el períodes d'expansió econòmica fossin compatibles amb una millor qualitat de l'aire, menys accidents i millors hàbits de vida", puntualitza Joan Ballester.

La recerca també va tenir en compte les temperatures diàries registrades durant tot el període sota estudi, amb el fi de determinar si les tendències observades tenien un efecte estacional. "En aquest sentit, l'anàlisi estadística va revelar que la relació observada entre canvis en el PIB i mortalitat **s'accentuava en les èpoques més fredes de l'any**, la qual cosa indica que podria haver una dependència de l'estacionalitat associada a les mateixes causes de mort", explica Xavier Rodó, cap del [programa de Clima i Salut d'ISGlobal](#) i professor d'ICREA.

Referència

Joan Ballester, Jean-Marie Robine, François R. Herrmann, Xavier Rodó. Effect of the Great Recession on regional mortality trends in Europe. *Nature Communications*. (2019) 10:679 <https://doi.org/10.1038/s41467-019-08539-w>

Sobre ISGlobal

L'Institut de Salut Global de Barcelona (ISGlobal) és el fruit d'una aliança innovadora entre la Fundació Bancària "la Caixa" i institucions acadèmiques i governamentals per contribuir a l'esforç de la comunitat internacional amb l'objectiu de fer front als reptes de la salut en un món globalitzat. ISGlobal consolida un node d'excel·lència basat en la recerca i l'assistència mèdica que té el seu origen en els àmbits hospitalari (Hospital Clínic i Parc de Salut MAR) i acadèmic (Universitat de Barcelona i Universitat Pompeu Fabra). El seu model de treball aposta per la translació del coneixement generat per la ciència a través de las àrees de Formació i Anàlisi i Desenvolupament Global. ISGlobal és membre del Programa CERCA de la Generalitat de Catalunya.

Prensa ISGlobal

Pau Rubio

pau.rubio@isglobal.org

93 214 73 33 / 696 91 28 41

Marta Solano

marta.solano@isglobal.org

93 214 73 33 / 661 45 16 00

Una iniciativa de:

 Obra Social "la Caixa"

 CLÍNIC
Hospital Universitari

 UNIVERSITAT DE
BARCELONA

 Generalitat
de Catalunya

 GOBIERNO
DE ESPAÑA

 Parc de Salut
MAR

 upf
Universitat
Pompeu Fabra
Barcelona

 Ajuntament de
Barcelona

 FUNDACIÓN
RAMÓN ARECES